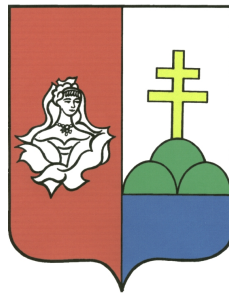

Nyirád Község Önkormányzata Képviselő-testületének

..... határozata

Nyirád Község Önkormányzatának

2014-2019 éves időszakra szóló

gazdasági programja

**Nyirád
2015**

I. BEVEZETŐ

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,

- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

II. HELYZETELEMZÉS

1. A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A modern, szolgáltató közigazgatás reformja keretében a Kormány

- általánossá kívánja tenni az elektronikus önkormányzati szolgáltatást,
- felülvizsgálja az önkormányzatok és a hivatalok által ellátandó feladatokat.

A gazdasági reform keretében a Kormány a költségvetési egyensúly helyreállítását célzó intézkedéseket kíván hozni, és szerkezet-átalakító reformokat dolgoz ki.

2. A Kormány fejlesztési irányai

A Kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az önkormányzat fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint a fejlődés húzóágazatai a modern ipar, az innovatív ágazatok, az üzleti és kereskedelmi szolgáltatás és az idegenforgalom.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése során cél az ország egységének megteremtése, egyes csoportok életformájában létező elszigeteltségek csökkentése, ezért bővíteni kell a közúthálózatot, korszerűsíteni kell a vasútközlekedést.

A Kormány fejleszteni kívánja az építőipart, és meg kívánja teremteni a tisztább és egészségesebb környezetet.

3. Nyirád földrajzi helyzete

Nyirád a Dunántúl középső részén, a Bakony hegység délnyugati lábánál található, négy város – Ajka, Devecser, Sümeg, Tapolca – középpontjában. A városok közelsége (15-20 km) két előnyt is jelent az itt élők számára: munkahelyet, valamint vásárlási-, szolgáltatás igénybevételi lehetőséget.

4. Demográfiai helyzet

Az állandó lakosok száma 2015. január 1-jén 1973 fő.

Népességszám alakulása

Év:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fő:	1908	1914	1929	1950	1967	1986	1981	1984	1992	1984	1985	1973

Születések, halálozások száma

Év	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Születés	14	15	19	13	21	18	27	23	23	25	23
Halálozást	20	21	13	15	22	27	17	25	13	26	27

A demográfiai adatokat vizsgálva megállapítható, hogy várhatóan a 2000 fő körüli létszám stabilizálódik községünkben. A jelenlegi gazdasági helyzet nem kedvez az építkezőknek, sem a gyermekvállalási kedvnek, így a gyermeklétszám vonatkozásában éves szinten 18-20 körüli születésszám prognosztizálható.

5. Infrastruktúra

- Vasútvonal a községet nem érinti, megközelíthetősége a városokon keresztül történhet.
- Közúthálózat elhanyagolt, korszerűsítésre a községen áthaladó Devecser – Tapolca, valamint a Nyirád – Sümeg vonal is rászorulna.
- Az autóbusz közlekedés jó Tapolca és Ajka irányában, rossz viszont Devecser és Sümeg vonatkozásában.
- Utcáink száma 29, együttes hosszuk 13.000 m, a lakóingatlanok száma 749. Az utcák portalanítása teljes mértékben nem megoldott, a járdák állapota javításra szorul.
- A vízvezeték hálózat kiépített, fokozatosan korszerűsítésre szorul (tulajdonos az Önkormányzat).
- A csatornahálózat teljes kiépítettségű, saját tulajdonú tisztítóművel rendelkezünk. Mind a tisztított szennyvíz, mind a község területén lévő nyíltárkos felszíni vízelvezetés befogadója a Kígyós patak.
- Elektromos hálózat légvezetékes a község egész területén.

- h) 2002-ben kiépült a faluban a csillagpontos kábeltelevíziós rendszer, internet kapcsolatot is biztosítva van a lakosságnak.
- i) Községi internetkapcsolat a lakosság részére a könyvtáron belül 2007-től biztosított az e-Magyarország hálózaton.
- j) 1997-ben épült ki a falu vezetékes telefonszolgáltatása.
- k) A földgáz-szolgáltatás a lakosság és a vállalkozók számára 2000-től biztosított.
- l) A háztartási hulladékot heti egy alkalommal az AVAR Ajka Kft-vel kötött szerződés alapján szállítatja el a lakosság.
- m) A közvilágítás korszerűsítése 2001-ben történt meg, teljes lámpa cserével és 45 db lámpatest bővítéssel, KÖZVIL részvények vásárlásával.

Lakásállomány - db	749
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma - db	749
Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma - db	711
Háztartási villamos energia fogyasztók száma - háztartás	777
Összes földgáz-fogyasztók száma - db	412
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma - db	728
Személygépkocsik száma az üzemeltető lakhelye szerint - db	529
Nyilvános távbeszélő állomások száma - db	3
Távbeszélő fővonalak száma ISDN vonalakkal együtt - db	310
Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma - db	497

6. Szolgáltatások helyzete

Élelmiszerboltok és italkimérő helyek kivételével, a község szolgáltatásokkal való ellátottsága gyenge. Iparcikkkel egy bolt foglalkozik, kínálata elsősorban karbantartáshoz, kisebb javításokhoz szükséges áruval rendelkezik.

Hiányzik a vállalkozási formában üzemeltethető szolgáltatások szinte teljes köre (autószerelő, tv-szerelő, kozmetikus, cipőjavító, melegkonyhás üzlet, asztalos, szabó, stb.).

A településen működik postahivatal és gyógyszertár.

Az önkormányzat a helyi termékek értékesítésére alkalmas piacot működtet a Park utca 1/A. szám alatti épület előtti téren.

7. Nyirádi vállalkozások által foglalkoztatottak száma

A nyirádi vállalkozások **összesen 300 főt foglalkoztatnak**. Főbb foglalkoztatók: BEO

Kft.	161 fő,
Fibrotermica Hungary Kft.	32 fő,
Electraplan Termelő Kft.	25 fő,
Bakony Búvárszivattyú Kft.	13 fő,
DRV Zrt.	9 fő.

8. Az Önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények

a) Az óvodai nevelés

A nyirádi óvoda 3 csoportos. A nyirádi óvodai létszám 82 fő. Prognosztizálható, hogy a jelenlegi létszám tartós marad.

b) Szociális ellátás

A szociális ellátás központja a Szociális Segítő Központ. A nappali szociális ellátottak, szociális étkezők száma 29 – 58 fő. A Szociális Segítő Központ keretein belül működik a Gyermekjóléti Szolgálat, és e központon keresztül biztosítjuk a házi segítségnyújtást is. Az ellátás a szükségleteknek megfelelő, gondot a helyszűke jelent, ez azonban működési problémát nem okoz.

c) Közművelődés

A Művelődési Ház 300 férőhelyes nagyterme és a klubhelyiségek biztosítják a kulturális és közösségi programokhoz a helyszínt. Az épületen belül foglal helyet a Könyvtár is. Az épület fenntartása költséges, kihasználtsága gyenge. Meg kell vizsgálni a kihasználtság növelésének lehetőségeit.

d) Egészségügyi ellátás

Az egészségházban működik a háziorvosi és a védőnői szolgálat. A fogorvosi ellátás Ajkán történik.

e) Étkeztetés

Az Önkormányzat 300 adagos saját konyhát üzemeltet. Biztosítva van az óvoda, napközi, menza, dolgozói étkeztetés mellett a szociális és idősek ellátása is. A

vendégétkezők száma csekély. Az iskolások nyugodt, kulturált ebédeltetéséhez hiányzik az ebédlő, mely problémát pályázati támogatással tervezzük megoldani.

f) Önkormányzati hivatal

Az önkormányzat döntéseinek előkészítését, a megszületett döntések végrehajtását, hatósági feladatokat a közös önkormányzati hivatal végzi. A hivatal épülete szűkös, egyes irodákban méretüknél fogva nehézkesen biztosítható csak az ügyfélfogadás. Hiányzik egy olyan fogadó helyiség, ahol az ügyfelek nyomtatványokat, kérvényeket tölthetnének ki, valamint szükség volna irattározásra alkalmas helyiségre is.

Az önkormányzatnak folyamatosan karban kell tartania a település honlapját, ahol biztosítani kell a testület működésével kapcsolatos közérdekű adatokat, információkat és a települési programokat.

A lakosságot érintő információkat a hirdetőtáblán kell elhelyezni.

9. Környezeti állapot

A község fokozottan sérülékeny kasztrétegű ivóvízbázis felett helyezkedik el, az átlagot meghaladó környezetvédelmi intézkedések megtételére és betartására van szükség.

Az illegális szemégyűjtő területek felszámolása megtörtént, a napjainkban időnként lerakott szemetet a közmunkások összegyűjtik, elszállításáról gondoskodunk.

Környezetre ártalmas ipari tevékenység nem folyik a községben.

A külterületén több terület fokozottan védett a sajátos növényvilág, elsősorban orchideafélék miatt.

A külterület része a nyirádi horgásztó, amely szabadidős programok helyszíne, illetve a nyirádi Rally Cross-pálya, ahol több európai futamot is bonyolítanak.

10. Nyirád község gazdasági helyzete és a várható változások

a) Vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2013. évi zárómérleg alapján 411.332 ezer forint.

A vagyon az elmúlt négy évben nem mutat jelentős változást.

Az önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyon elem megnevezése	Ingatlan db száma	Az összes vagyonból a vagyon részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	150	96%
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	1	0,4%
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	48	3,6%

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: óvoda, iskola, orvosi rendelő, tornaterem, civil ház, művelődési ház, továbbá a közterületek és az utak.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelem: önkormányzati hivatal épülete.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: szolgálati lakások, halastói tulajdonrész, lakóépületek, szántók, zártkertek, telkek.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlása kedvezőtlen, mert nagyon nagy a forgalomképtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.

b) Pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt időszakban az alábbiak jellemezték:

- a) Az önkormányzatnak a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem kellett igénybe vennie.
- b) Működési hitel felvételére nem került sor.
- c) Fejlesztési hitel felvételére nem került sor.

A költségvetési bevételeink évi szinten 250 – 260 millió forint. Állami hozzájárulások mellett az önkormányzat kommunális adóbevétele 3,3 millió forint, iparűzési adó bevétel 27,5 millió forint.

A gépjárműadó bevétel 11,3 millió forint, amelyből az önkormányzatnál csak 40 % marad, ami 4,5 millió forint.

d) A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- da) Az önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresnie. Törekedni kell olyan helyi adó rendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az önkormányzat saját forrás növelésének.
- db) Az önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

11. Beruházások, fejlesztések

A gazdálkodásunk alapja a mindenkor elfogadott költségvetés. Tervezése, elfogadása, végrehajtása során törekedni kell egyensúlyának biztosítására. Az önkormányzat bevételi forrásrendszer bővítése elengedhetetlen a folyamatos önkormányzati működés, községfejlesztés érdekében.

A fejlesztési elképzeléseket a finanszírozás és a pályázati lehetőségek határozzák meg. A pályázatok esetében bővülés várható.

III. PRIORITÁSOK

A gazdasági program a választási ciklusra szól, de olyan jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon meghatározzák az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

A program célja, hogy Nyirád község fejlődése fenntartható, az itt élő lakosság életének komfortja biztosítható, de inkább javítható legyen.

A gazdasági program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozottabb alakítására törekszik, előnyben részesítve azokat a projekteket, amelyek a település fenntartható fejlődését segítik elő.

A képviselő-testület ezért kiemelten kezeli azoknak a fejlesztési döntéseknek a meghozatalát, amelyek a munkahelyek létesítésére, a munkahelyek megtartására, az elvándorlások megfékezésére és a fiatalok letelepedésére szolgálnak.

Kiemelten kell kezelni azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek 100 %-os finanszírozásúak.

1. Az önkormányzat működésének főbb alapelvei

A helyi önkormányzat feladatrendszere alapvetően a kötelező és az önként vállalt feladatokra oszlik. Az önkormányzat ellátandó feladatait a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően maga határozza meg, akárcsak azt is, hogy a vállalt feladatokat milyen mértékben és módon látja el. Az önkormányzat feladatai ellátása során nagyfokú önállósággal rendelkezik, pénzügyi mozgásterét azonban döntően az Országgyűlés által elfogadott törvények határozzák meg.

Alapvető általános feladat az önkormányzati törvényből és a vonatkozó jogszabályokból adódó feladatokon túl a község társadalmi, gazdasági fejlődésének elősegítése, melynek érdekében az önkormányzat együttműködik a község polgáraival, a községben működő társadalmi, gazdasági és civil szervezetekkel, akikkel partneri kapcsolatot alakít ki.

2. A Képviselő-testület által önként vállalt feladatok

- a) Nyirád Község Önkormányzata Képviselő-testülete a civil kapcsolatok rendszerében anyagi támogatást nyújt a nyirádi lakosság önszerveződő közösségeinek – egyesületek, klubok, alapítványok – az éves költségvetési rendeletben meghatározott feltételekkel
- b) Közösségi színteret biztosít, biztosítja a helyi lakosság művelődési és kulturális szükségleteinek kielégítését Nyirád Község Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi közművelődés átfogó szabályozásáról szóló 9/1999. (XI. 29.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint
- c) Helytörténeti gyűjteményt – falumúzeumot – gondoz, tart fenn
- d) Helyközi autóbusz-közlekedést biztosít
- e) Biztosítja az idősek nappali ellátását
- f) Társulás útján támogató szolgáltatást biztosít
- g) Önkormányzati időszakos lapot ad ki
- h) Tagja önkormányzati célok megvalósítását elősegítő szervezeteknek
- i) Kitüntetést adományoz Nyirád Község Önkormányzata Képviselő-testületének Nyirád Község Díszpolgára cím alapításáról szóló 13/2008. (IX. 12.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint
- j) A község népesség-megtartó képességének növelése céljából építési telket biztosít az építkezők számára.
- k) Ellátja a zöldterületek, közterületek gondozását, tisztítását
- l) Gondoskodik a helyi jelentőségű épített és természeti értékek védelméről

Önkormányzatunk Képviselő-testülete kiemelten kezeli közigazgatási feladatainak ellátását, ezen belül különös gonddal ügyel az ügyfélbarát hivatal feltételeinek megteremtésére.

Folytatja mindazon kezdeményezéseket és programokat, amelyek az elmúlt időszakban elindultak és a községben élő polgárok javát szolgálta. Kiemelt figyelmet fordít a lakosság közvetlen életkörülményeit befolyásoló önkormányzati intézkedések időben történő tájékoztatására – honlapon, NYIRlevélben –, az állampolgárokkal a hatósági munka kapcsán szükségessé váló kapcsolattartás fejlesztésére.

Az önkormányzat támaszkodva a kormányzati, társadalmi, gazdasági és civil szervezetekre, partnerkapcsolataiban széleskörű együttműködésre, közös álláspont kialakítására és együtt gondolkodásra törekszik.

A közbiztonság javítása érdekében folytatni kívánjuk a fegyveres és rendvédelmi szervezetekkel való operatív kapcsolattartást, fontosnak tartjuk a helyi Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesülettel való együttműködést.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete működése során az alábbiakat kívánja megvalósítani:

- Kiemelten kezeli a testületi döntéseket előkészítő hivatali munkát, az előterjesztések szakmai színvonalának folyamatos javítását, a döntések végrehajtásának minél eredményesebb megszervezését.
- Döntéseinél figyelembe veszi a szakmai igényeket, a költségvetési gazdálkodást, a pénzügyi egyensúly megtartását, a megfelelő finanszírozási rendszer kialakítását.

3. Az önkormányzat adópolitikai célkitűzései

Nyirád Község Önkormányzata fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adórendszer működtetésének, az adók beszedésének az értelme, a lényege az, hogy a község lakossága és a vállalkozások valamilyen arányban hozzájáruljanak a községük fenntartásához, működtetéséhez, az önkormányzati közszolgáltatások finanszírozhatóságához, Nyirád gyarapításához. Azaz, egy önkormányzat akkor működik jól, az adórendszer üzemeltetése akkor helyes egy településen, ha a község lakossága illetve a község vállalkozói azt nem egyfajta büntetésként és méltánytalan pénzelvonásként élik meg, hanem látják adóforintjaiknak a helyes, a saját községük működtetése érdekében történő szabályos és igazságos felhasználását, a jövőbe történő befektetését.

Az önkormányzati adóhatóság által beszedett adók évről-évre kiszámítható, biztonságosan tervezhető bevételi forrást jelenthetnek a településnek. A helyi adóztatás az önkormányzatok kezében egy olyan lehetőség, amely a helyi vagyoni érdekelttséghez, a költségvetési egyensúlyi pozíció megteremtéséhez és a kommunális fejlesztésekhez, valamint a helyi gazdasági tevékenységhez is szorosan kötődhet.

A helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék, ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos legyen.

4. Az önkormányzat kiemelt feladatai az egyes közszolgáltatások biztosítása érdekében

Az önkormányzat az önkormányzati törvényben, illetve a vonatkozó jogszabályokban előírt kötelezően ellátandó és önként vállalt feladatait elsősorban az e célra alakított intézményei révén látja el. Alapvető fontosságú kérdés, hogy a pénzügyi lehetőségeink alapján a kötelező és önként vállalt feladatokat ellátó intézményrendszer működési feltételeit biztosítsuk.

Fontos, hogy az egyes intézmények vezetése tudatában legyen a község életében betöltött szerepével, és következetesen törekedjen a minőségi szolgáltatásnyújtásra, akár kötelező, akár önként vállalt feladatról legyen szó.

A közszolgáltatások fejlesztése során kiemelt figyelemmel kell lenni az önkormányzati fenntartású intézmények által nyújtott szolgáltatások színvonalának fejlesztésére, mivel a lakosság mindennapi életében e szolgáltatások meghatározó jelentőségűek.

A településtisztasági feladatok ellátása során a lehető legteljesebb mértékben ki kell használni a közmunkaprogram által nyújtott foglalkoztatási lehetőségeket.

Minden olyan területen, amelyet az önkormányzat, vagy annak valamely intézménye közszolgáltatásként ellát, szükséges az ellátást nyújtó szervezet és a lakosság közötti információáramlás biztosítása, illetve a meglévő információáramlás javítása.

a) Oktatás

Az Ötv. alapján az óvodai nevelés kötelező önkormányzati feladat.

Az óvoda korszerűsítése az előző ciklusban megvalósult (fűtés korszerűsítés, hőszigetelés, tetőzet csere és bútorgépelvétel). Jelenleg óvoda bővítési pályázatunk vár elbírálásra.

b) Közművelődés, idegenforgalom

Érdemi haladást kell elérni a helybeli szabadidő eltöltési és kikapcsolódási feltételek és a fiatalok szórakozási lehetőségeinek megteremtése érdekében. Mindenekelőtt biztosítani szükséges, hogy a könyvtár és művelődési ház nyitva tartása továbbra is a lakossági igényekhez igazodóan kerüljön meghatározásra.

A községi identitástudatot erősítő közösségi rendezvények, ünnepek számát és színvonalát a költségvetési lehetőségek figyelembe vételével emelni kell. A rendezvények előkészítése során alkalmazkodni kell az életkor és a szociális különbségek szerint differenciált lakosság kulturálódási, művelődési igényeihez.

Szélesíteni kell a civil szférával és a kisebbséggel való együttműködést a kulturális területeken.

A hagyományok őrzése, a múlt becsülése, és mindezeknek a fiatalok részére történő átadása kötelességünk. Fejlesztési elképzeléseink között szerepel, hogy a Falumúzeum berendezése átkerülhessen a Dózsa utca 49. szám alatti (néhai Nagy Róza-féle) önkormányzati tulajdonú ingatlanba. Ezen a helyszínen elképzelhető volna különböző népi mesterségek felelevenítése, alkalmanként színes programok – szövés, fonás, fafaragás – megvalósítása.

Községünkben az idegenforgalom nem számottevő. Kihasználható volna viszont a következő lehetőség: a rally cross rendezvények során többször keresnek szálláshelyet községünkben az idelátogató vendégek.

c) Sport

A sportfeladatok színvonalas megvalósítása érdekében továbbra is folyamatos konzultációra van szükség a község sportegyesületével, szakosztályaival, önszerveződő sportköreivel.

Az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében ösztönözni és támogatni kell a tömeges részvétellel zajló sportrendezvényeket.

Az önkormányzat éves költségvetésében – pénzügyi lehetőségeire figyelemmel – továbbra is anyagi támogatást nyújt a különböző sportszervezeteknek.

d) Egészségügyi ellátás

Az önkormányzat kötelező feladatát képezi az egészségügyi ellátásról való gondoskodás. Alapvető cél, hogy az alapellátás minőségi, emberközpontú és minden állampolgár számára hozzáférhető legyen.

Az önkormányzat a háziiorvosi és a fogorvosi ellátást egészségügyi vállalkozókkal kötött megállapodás keretében, a védőnői szolgálatot alapfeladataként biztosítja. A szakorvosi ellátást a környező városok kórházai biztosítják.

Az önkormányzat az Ajkai központi orvosi ügyelet működtetéséhez a pénzügyi hozzájárulást biztosítja.

e) Szociális alapellátás

Az Ötv. rendelkezik arról, hogy az önkormányzat köteles gondoskodni a szociális alapellátásról. E feladatkörbe tartoznak a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló törvényben nevesített feladatok, melyeket az önkormányzat rendeletében szabályoz.

Az önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. Folytatni kell azt az egyre inkább érvényesülő gyakorlatot, hogy ahol lehet, a támogatásokat természetben kell biztosítani a rászorultság minél alaposabb vizsgálata után. A lakossággal történő kapcsolattartás, odafigyelés erősítése érdekében megkülönböztetetten kell kezelni az ügynevezett hivatalból történő segítyezést, pl. hosszas, súlyos betegség esetén. Ehhez figyelembe kell venni a Szociális és Egészségügyi Bizottság tagjainak javaslatait, észrevételeit.

Elő kell segíteni a rászorulóknak könnyebb tájékozódását a szociális ellátások, szolgáltatások rendszerében, azokat ismertté, hozzáférhetővé, a rendszert átláthatóvá kell tenni.

A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.

2. Felkészülés a pályázatokra

Mivel a képviselő-testület mandátumának időszaka alatt jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység. A 100 %-os finanszírozású pályázatokat kiemelten kell kezelni.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a) a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket/vállalkozásokat kell keresni és megbízni,
- b) pályázati alapot kell biztosítani az éves költségvetésekben,
- c) a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni, mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,

- d) meg kell vizsgálni a sikeres pályázatokra ösztönző érdekeltségi rendszer kidolgozásának szükségességét.

V. NYIRÁD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK KIEMELT FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEI

2009-től működési hiteligényünk nem volt, ezt a mindenkori költségvetési évben továbbra is tartani szükséges. A növekvő szolgáltatási árak mellett viszont engedni kényszerülünk a leszorított dologi kiadások vonatkozásában.

A ciklus folyamán az önkormányzat gazdálkodását továbbra is a takarékoság kell, hogy jellemezze. Fejlesztések, felújítások megvalósításához pályázati forrásokat kell felkutatni. A bevezetett adónemeket továbbra is fenn kívánjuk tartani, az ebből származó bevételek fejlesztési önerőként szolgálnak.

A fejlesztési elképzeléseket a finanszírozás és a pályázati lehetőségek határozzák meg. Az éves finanszírozást az adott évi költségvetési törvény állapítja meg. Az előző ciklus alapjául véve ez 10-12 millió fejlesztési önerőt jelent.

1. Jelenleg elbírálás alatt van az óvodabővítés megvalósítására benyújtott pályázatunk. A projekt teljes költsége 30,3 millió forint.
2. 2014-ben az elkészült kerékpárút tervezésének engedélyeztetési eljárása befejeződött, így a TSZ-major felé vezető kerékpárút elkészítését meg kell kezdeni. A projekt az ott foglalkoztató cégek (BEO Kft., Fibrotermica Kft.) anyagi támogatásával kell megvalósítani. Ennek érdekében a pontos költségek ismeretében a beruházásról tárgyalásokat kell kezdeményezni.
3. Az **intézmények működtetése** kiemelt feladatunk. A demográfiai mutatókból következik, hogy a jelenlegi ellátotti létszámmal számolhatunk hosszabb távon is. Képviselő-testületünk meghatározta az építkezni szándékozók részére nyújtandó letelepedési támogatás feltételeit, mellyel kisgyermekes családok idetelepülését kívánjuk elérni.

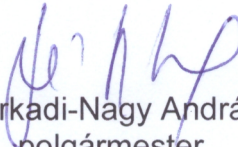

4. A **konyha** 250 adagos kapacitással vehető számba hosszú távon. Szigorítani kell a létszámjelentés szabályain, valamint hatékonyabbá kell tenni a kintlévőségek behajtását. Pályázati lehetőséget kell keresni a konyha vonatkozásában az épület külső felújítására a meglévő eszközpark korszerűsítésére, illetve a víz és- csatornarendszer teljes cseréjére. Ez az az intézmény, amely az eltelt időszak fejlesztéseiből kimaradt.
5. A **Művelődési Ház** költségvetése minimális működésre ad lehetőséget, hosszabb távon e téren sem várható javulás. Az épület fontos a civil szervezetek, a lakosság számára közösségi térként, valamint a könyvtár működésére is nagy igény mutatkozik. Bérbeadásokkal törekedni kell a bevételek növelésére.
6. Községünk életében jelentős mozgósító és közösségszervező szereppel bírnak a **társadalmi és civil szervezetek**. Döntő többségük egyedüli támogatója az önkormányzat. Fennmaradásuk érdekében támogatottságukkal továbbra is számolnunk kell. Hosszú távú, önkormányzati választási ciklusra szóló együttműködési megállapodást célszerű kötni a támogatott szervezetekkel, melyben rögzítjük a mindkét fél által vállalt, ill. elvárt feladatokat, kötelezettségeket.
7. A község vonatkozásában fontos feladat a ciklusban a kiemelten rossz állapotú utak aszfaltozása. (Alkotmány, Bányász és Pomper köz.) Mart aszfalttal kezelhető a kis lakott számú Búzavirág utca valamint a várható építkezések miatt a Szeptember 4 utca. Az alsó tagozatos iskola előtt a padkát aszfaltoztatni kell a nagy forgalom miatt. Anyagi lehetőségeink függvényében folytatni szükséges a járdák felújítását is.
A Római Katolikus Egyházzal közösen kell felújítani a ravatalozót és szükség lenne a temetői kerítés feljavítására.
A Hivatal épületén az elhasználódás miatt az ablakok cseréjére lenne szükség. Meg kell vizsgálni a felső park területén a járda kialakítás lehetőségét.
A falu frekvenciált helyeire térfelügyelő kamerarendszert lenne szükséges kiépíteni.

A gazdasági fejlesztési program mellett ösztönöznünk kell „az élhető és éltető falu” belterületi rendezettségi állapotának, valamint a község általános és esztétikai képének javítását a köz- és magántulajdonokon egyaránt.

Nyírád, 2015. április 3.

Sarkadi-Nagy András
polgármester